

**TEKNOLOJİ ODAKLI SANAYİ HAMLESİ PROGRAMI
UYGULAMA ESASLARI TEBLİĞİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, 15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ve 17/10/2016 tarihli ve 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar hükümleri çerçevesinde Türkiye’de orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörlerdeki katma değeri yüksek ürünlerin ve bu sektörlerin gelişimi için kritik önemi haiz ürünlerin üretimini artırmaya yönelik olarak yürütülecek Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programının uygulama esaslarını tespit etmektir.

Dayanak

MADDE 2– (1) Bu Tebliğ, 15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile 17/10/2016 tarihli ve 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karara dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (Değişik:RG-19/6/2020-31160)

(1) Bu Tebliğde geçen;

a) 2012/3305 sayılı Karar: 15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı,

b) 2016/9495 sayılı Karar: 17/10/2016 tarihli ve 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararı,

c) AR-GE Yüklenicisi: Proje kapsamında öngörülen AR-GE sürecinin bir kısmını veya tamamını ilgili TÜBİTAK destek programı kapsamında ortaklı AR-GE şeklinde yapmak üzere projeye dahil olan işletmeyi,

ç) Bağımsız değerlendirici: Asgari olarak yükseköğretim kurumlarının dört yıllık fakülte ve yükseköğretim Kanununun 38 inci maddesine göre yükseköğretim kurumları tarafından görevlendirilen öğretim elemanları veya alanında en az 5 (beş) yıl uzmanlık ve tecrübe birikimi olan kamu kurum/kuruluşlarında görev yapan kişileri,

d) Bağımsız danışmanlık firması: Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında başvuruda bulunulan projeler için değerlendirme raporu hazırlanması amacıyla söz konusu Program amaçlarına uygun kriterlere göre Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş firmayı,

e) Bağımsız değerlendirme raporu: Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında başvuruda bulunan projeler için Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş bağımsız danışmanlık firmalarından biri tarafından Bakanlık tarafından belirlenen formatta hazırlanacak değerlendirme raporunu,

f) Bakan: Sanayi ve Teknoloji Bakanı,

g) Bakanlık: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı,

ğ) Çağrı periyodu: Bakanlık tarafından belirlenen çağrı planı çerçevesinde program başvurularının kabul edildiği zaman aralığını,

h) Çağrı planı: Bakanlık tarafından yapılan çağrı duyurusu kapsamında, ilgili çağrı duyurusuna ilişkin başvuru ve değerlendirme süreçlerine ilişkin takvimi, desteklenecek ürün listesini ve çağrının uygulanması sürecinde kullanılacak standart şablonlara ilişkin ek dosyaları içeren çağrı duyurusu paketini,

ı) Genel Müdürlük: Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünü,

i) Katma değer tutarı: Proje kapsamında yapılan yatırım sonucunda üretime geçen tesise özel olarak Program Portalından yayımlanan katma değer formunun doldurulması suretiyle yıllık bazda hesaplanan tutarı,

j) KOBİ:19/10/2005 tarihi ve 2005/9617 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik kapsamında yer alan küçük ve orta büyüklükteki işletmeleri,

k) Komite: Bakanlık bünyesinde Bakan onayı ile oluşturulan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Değerlendirme Komitesini,

l) KOSGEB: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığını,

m) Meslek kuruluşu: İşletmelere ve girişimcilere yönelik faaliyet gösteren, oda, borsa, birlik, konfederasyon, federasyon, vakıf, dernek ve kooperatifler ile küçük sanayi siteleri ve organize sanayi bölgeleri yönetimlerini,

n) Öncelikli Ürün Listesi: Bakanlık tarafından dış ticaret verileri, talep gelişimi, rekabet yoğunluğu gibi çeşitli kriterler dikkate alınarak belirlenecek; orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerindeki ürünlerin ve bu sektörlerin gelişimi için kritik ürünlerin yer aldığı ve Bakanlık tarafından tebliğ ile yayımlanacak listeyi,

o) Program: Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programını,

ö) Program izleme ve değerlendirme raporu: Program yönetim ofisi tarafından Program kapsamında yapılan uygulamalar hakkında bilgilendirme sağlamak amacıyla Komiteye sunulan raporu,

p) Proje komisyonu: Program kapsamındaki başvuruların incelenmesi ve destek kararı verilen projelerin izleme sürecinde değerlendirilmesinden sorumlu; projeler hakkında Komiteye bilgi, değerlendirme ve görüş sunan; Bakanlık, bağlı/İlgili kuruluşların personeli ve ihtiyaç görülmesi halinde bağımsız değerlendiricilerden oluşan daimi komisyonu,

r) Proje koordinatörü: Programa başvuran her bir proje için sekretarya işlemlerini koordine etmek üzere görevlendirilen program yönetim ofisi personelini,

s) Proje paydaşı: Program kapsamında yatırımı gerçekleştirilecek olan ürünü satın almak niyetiyle yatırımcıyla iş birliği yapan kamu kurum/kuruluşu veya Türkiye’de yerleşik orta veya büyük ölçekli işletmeyi,

s) Program Portalı: Programa ilişkin bilgilendirme, başvuru, izleme, değerlendirme ve raporlamaların tek pencere üzerinden yapılmasını sağlamak amacıyla Bakanlık tarafından bağlı/İlgili kuruluşlarla koordineli olarak geliştirilen web tabanlı uygulamayı,

t) Program yönetim ofisi: Program kapsamında desteklenecek yatırım projelerine ilişkin tüm işlemlerin koordinasyonunu sağlamak ve sekreteryaya hizmetlerini yürütmek üzere Bakanlık tarafından görevlendirilen birimi,

u) Teşvik belgesi: Yatırım teşvik belgesini,

ü) TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunu,

v) Ürün: Öncelikli Ürünler Listesinde yer alan ve üretilmesi hedeflenen ürünü,

y) Yatırımcı: Program kapsamındaki yatırım projesini gerçekleştirecek Türkiye’de yerleşik sermaye şirketine,

z) Yeniden değerlendirme oranı: 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesinin (B) fıkrası hükümleri çerçevesinde her yıl Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Resmî Gazete’de ilan edilen oranı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Programın Tanımı ve Öncelikli Ürün Listesi

Programın genel tanımı

MADDE 4- (1) Program, Türkiye’de katma değerli üretimin artırılması amacı doğrultusunda, Bakanlık ve bağlı/İlgili kuruluşları tarafından sağlanan destek ve teşviklerin orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörlerle yoğunlaştırılmasına yönelik özel bir programdır. Programda, Türkiye için kritik öneme sahip ve gelecek potansiyeli yüksek ürünlerin ülke içinde üretim kapasitesinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda, Bakanlık tarafından ithalat bağımlılığının azaltılması, rekabet yoğunlaşması, yurt içi üretim yetkinlikleri, küresel talebin gelişim trendi, gelecek potansiyeli gibi çeşitli kriterler göz önünde bulundurularak belirlenen Öncelikli Ürün Listesine yönelik olarak Bakanlık tarafından sağlanan yatırım teşvikleri ile KOSGEB ve TÜBİTAK tarafından sağlanan projedesteklerinin tek pencere mekanizması ile sunulması öngörülmektedir. Ülkemizin ihtiyaç duyduğu teknolojik gelişime katkı sağlayacak yatırım projelerinin, uçtan uca bir yönetim ve destek modeli ile Program kapsamında hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

(2) Birinci fıkra hükümleri doğrultusunda, Bakanlık ve bağlı/İlgili kuruluşlarının sağladığı destekler; bu desteklerin orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürünlerine yönelik olarak verimli ve etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamak üzere, Bakanlık uhdesinde yer alan Program Portalı üzerinden tek pencere mekanizması ile yürütülür.

(3) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Program kapsamında tanımlanan destekler, Öncelikli Ürün Listesindeki ürünlerin üretilmesine ilişkin yatırım projelerine kullandırılır.

(4) Program kapsamında başvuru, değerlendirme ve izleme süreçlerine dair bilgi akışı ve iletişim, Program Portalı vasıtasıyla program yönetim ofisi tarafından sağlanır.

(5) Program yönetim ofisi yatırımların hayata geçirilmesini kolaylaştırmak amacıyla yatırımcılara bilgi ve destek sağlayabilir.

(6) Program amacına uygun yatırım projeleri için AR-GE, ticarileşme, yatırım ve üretim süreçlerinden ilgili proje başvurusu kapsamında Komite tarafından gerekli ve uygun görülenlerin tamamını kapsayacak şekilde uçtan uca destek sağlanır.

(7) Program kapsamında desteklenecek yatırım projelerinde; yatırımcının, üretilecek ürünün potansiyel bir alıcısı ile proje paydaşı olarak geliştirme sürecinde ve ürüne yönelik talep konusunda işbirliği yapması beklenir.

Öncelikli Ürün Listesi

MADDE 5- (1) Öncelikli Ürün Listesi, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD)’nin tanımına göre orta-yüksek ve yüksek teknolojili sektörlerdeki ürünler ve bu sektörlerin gelişimi için kritik önemi haiz ürünler arasından, dış ticaret verileri, talep gelişimi, rekabet yoğunluğu gibi çeşitli kriterler dikkate alınarak Bakanlık tarafından tebliğle belirlenir.

(2) Öncelikli Ürün Listesi, ekonomik ve teknolojik gelişmelere göre gerek görüldüğünde Bakanlık tarafından tebliğle revize edilebilir.

(3) Yürürlükte olan Öncelikli Ürün Listesi ayrıca Program Portalında yayımlanır. Belirli bir çağrı periyodu kapsamında desteklenecek ürünler, çağrı duyurusu esnasında yürürlükte olan Öncelikli Ürün Listesinde yer alan ürünlerin sadece bir kısmını kapsayacak şekilde belirlenebilir ve çağrı planının ek listesi olarak Program Portalında yayımlanır. Belirli bir çağrı periyodu içerisinde yapılan tüm değerlendirmeler çağrı planının ek listesi olarak yayımlanan ürün listesine göre yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Komite, Program Yönetim Ofisi, Proje Komisyonu ve Proje Paydaşı⁽²⁾

Komite

MADDE 6- (1) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Program kapsamında destek başvurusu yapılan yatırım projelerini değerlendirmek, projelerin desteklenmesine dair karar almak, destek sürecini izlemek ve izleme sürecinde karar almak üzere Komite oluşturulur.

(2) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Komite, Program kapsamında proje komisyonlarının oluşturulmasına, bu Tebliğ ve ilgili mevzuatın başkaca hükümleriyle çelişmemek kaydıyla program süreçlerinin uygulanmasına ilişkin uygulama kararları almaya, hangi projelerin destekleneceğine, proje özelinde değerlendirme yaparak Program kapsamındaki destek unsurlarından hangilerinin kullanılacağına, ilgili mevzuatta yer alan koşullar ve sınırlara aykırı olmamak kaydıyla verilecek desteklerin miktar, tür ve sürelerine, projelerin izleme sürecinde revizyonuna, ilgili mevzuatta belirtilen hallerin gerçekleşmesi halinde destek sürecinin sonlandırılmasına dair karar organıdır.

(3) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Komite, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında 3 (üç), KOSGEB’ten 1(bir), TÜBİTAK’tan 1 (bir) üye olmak üzere 5 (beş) üyeden oluşur.

Bakanlık temsilcileri, aralarından biri Komite Başkanı olacak şekilde Bakan tarafından belirlenir. KOSGEB ve TÜBİTAK temsilcileri ilgili kurum tarafından belirlenerek bildirilir. Komite Başkanı haricindeki her bir üyelik için ayrıca bir de yedek üye belirlenir. Asıl üyelerin Komite toplantılarına katılmadığı durumda ilgili üye yerine belirlenmiş olan yedek üye toplantılara katılarak asıl üye ile aynı yetkiyle karar alma sürecinde yer alır. Gerekli görülmesi halinde, Komite toplantılarına mali ve/veya teknik konularda bilgilerine başvurulmak üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ile alanında teknik uzmanlığı bulunan kişiler davet edilebilir.

(4) Komite, Komite Başkanının katılımı kaydıyla en az 3 (üç) üye ile toplanır.

(5) Komite tarafından destek başvurusunun kabulüne ya da reddine ilişkin kararlar puanlama yöntemiyle alınır. Karar verilecek diğer hususlar için oy çokluğu aranır. Oyların eşitliği durumunda ise Komite Başkanının oyu yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

Program yönetim ofisi

MADDE 7- (1) Bakanlık ve bağlı/ilgili kuruluşlar tarafından Program kapsamında yapılacak tüm işlemlerin sekretaryaya hizmetlerini yürütmek, Komite ve proje komisyonları arasında bilgi ve belge akışını sağlamak, Program Portalını yönetmek ve program paydaşları arasında iletişim ve bilgi akışını sağlamak üzere Bakanlık ve/veya bağlı/ilgili kuruluşların personellerinden oluşan program yönetim ofisi kurulur.

(2) Program yönetim ofisi; Program yönetiminin yanında, yatırımların hayata geçirilmesini kolaylaştırmak amacıyla yatırımcı adaylarına başvuru süreçlerinde destek olunması, yatırımlara yönelik sektörel işbirliklerinin oluşumuna katkı sağlanması gibi fonksiyonları da icra eder.

(3) Program yönetim ofisi çalışanları arasından, her bir proje için projeyi yakından takip edecek, izleme yapacak, proje paydaşları için irtibat noktası görevi üstlenecek proje koordinatörü görevlendirilir.

Proje komisyonu

MADDE 8- (1) (Değişik:RG-19/6/2020-31160) Program kapsamında başvurusu kabul edilen projeler için Komite tarafından 5 (beş) asıl üye ve 4 (dört) yedek üyeden oluşan proje komisyonları oluşturulur. Proje komisyonları, başvuruların nitelik ve niceliğine bağlı olarak sektör, proje ölçeği, proje sayısı gibi parametrelere göre ihtiyaç adedince teşekkül ettirilir. Proje komisyonu üyeleri bir tanesi başkan olarak atanacak şekilde asıl görevlerini devam ettirmek kaydıyla Bakanlık ve/veya bağlı/ilgili kuruluşların çalışanları arasından ve ihtiyaç görülmesi halinde bağımsız değerlendiriciler arasından belirlenir. Görevini ifa etmesine engel bir durum oluşan asıl komisyon üyesinin yerine, komisyon başkanının belirleyeceği yedek üye görev yapar.

(2) (Değişik:RG-19/6/2020-31160) Proje komisyonu üyeleri, görevlendirildikleri projeye/projelere ilişkin değerlendirme, destek kararı ve izleme süreçlerinde görev alıp bu süreçlerin her birinde Komite değerlendirmesi öncesinde, üyelerin değerlendirme ve görüşlerini içeren komisyon kararını oluşturur. Proje komisyonunun karar metni oluşturma sürecinde ihtiyaç duyacağı bütün bilgi, belge ve raporlar ile sekretaryaya hizmetleri proje koordinatörü tarafından sağlanır. Proje komisyonunun karar metni oluşturma sürecine dayanak teşkil eden ve doğrudan proje komisyonu tarafından talep edilmiş veya edinilmiş ek bilgi ve belgelerin de proje koordinatörü vasıtasıyla proje dosyasına eklenmesi zorunludur.

(3) Proje komisyonunun değerlendirme ve görüşlerini içeren karar metinleri Komite açısından öneri mahiyetindedir. Proje komisyonu hazırlayacağı kararın ortak metnini çoğunluğun görüşlerini dikkate alarak oybirliğiyle kabul eder. Metinle ilgili katılmadığı veya ek bilgi mahiyetinde belirtilmesini gerekli gördüğü hususlar bulunan proje komisyonu üyeleri karar metnine ek olarak şerhlerini ekleyebilirler.

Proje paydaşı ve Ar-Ge yüklenicisi

MADDE 9 – (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-19/6/2020-31160)

(1) Program kapsamında desteklerden yararlanacak yatırımcının, ürün hakkında teknik yönlendirme kapasitesi bulunan ve/veya ürünü satın alma talebine sahip olan bir veya daha fazla proje paydaşı ile iş birliği yapması beklenir. Başvuru sahibi, proje paydaşının öncelikli ürünü satın almaya ilişkin iradesi ve niyetini belirttiği niyet mektubunu veya paydaş ile imzaladıkları uzlaşma protokolünü, başvurusunda Program Portalına yükleyebilir. Bu belgeleri sunamayanlar ise, proje paydaşının sağlayacağı katkıya dair destekleyici sair bilgi ve belgeleri de başvuru esnasında Program Portalına yükleyebilir.

(2) Proje paydaşının projeye aşağıdaki katılardan bir kısmı veya tamamını sunması beklenir:

a) Proje kapsamında üretilecek öncelikli ürünü satın almaya ilişkin irade ve niyet beyanı.

b) Proje süresince işletmeye teknik ve mali açıdan rehberlik yapılması.

c) İşletmenin öngördüğü faaliyetlerin gerçekleşme durumunun izlenmesi.

ç) Öncelikli ürünün belirlenen standart ve spesifikasyonlara uygun şekilde üretildiğinin takip edilmesi.

d) İşletmenin proje süresince karşılaşılabileceği zorluklara ortak çözümler üretilmesi.

(3) Başvuru sahibi ile proje paydaşı arasındaki iş birliği, Komitenin destek değerlendirmesinde bir puanlama kriteri olarak dikkate alınır. Komite, projenin paydaş eşliğinde yürütülmesi koşulu ile destek kararı verebilir. Bu durumda, başvuru sahibinin proje kapsamında belirlediği paydaş(lar) ile aralarındaki iş birliğine dair uzlaşma protokolü ve paydaş beyan formu sunulması gerekir.

(4) Paydaş eşliğinde yürütülen projelerin izleme sürecinde, proje paydaşı 6 (altı) aylık periyotlarla Program Portalı üzerinden proje değerlendirme raporu sunar. Proje paydaşının raporları, desteklerin sonlandırılmasına dair Komite kararlarında dikkate alınır. Ancak proje paydaşının kamu kurum/kuruluşu olması durumunda proje değerlendirme raporunun sunulması zorunlu değildir.

(5) Proje sahibi, izleme sürecinde Komite onayı ile proje paydaşını değiştirebilir.

(6) KOSGEB desteklerinden yararlanmaya hak kazanan projelerin paydaşları, KOBİ olmak ve proje süresince yükümlülüklerini yerine getirmek kaydıyla satın alma taahhüdünün yerine getirilmesi halinde KOSGEB tarafından yürütülen KOBİ finansman Destek Programı hükümleri çerçevesinde finansman desteğinden yararlandırılabilir.

(7) Başvurunun AR-GE kısmı için başvuru sahibi şirket, projenin AR-GE sürecinin bir kısmını yürütmek üzere bir veya daha fazla AR-GE yüklenicisi şirketle ortaklı AR-GE projesi sunabilir. AR-GE sürecinin tamamını başvuru sahibi firma dışındaki bir veya daha fazla AR-GE yüklenicisi gerçekleştirecekse, başvurunun AR-GE kısmı, AR-GE yüklenicisi firmalar tarafından ortaklı AR-GE projesi olarak hazırlanabilir. Böyle bir iş birliği yapılması durumunda başvuru esnasında, başvuru sahibiyile AR-GE yüklenicileri arasında imzalanmış Fikri ve Mülkiyet Hakları Paylaşımı Protokolünün de Program Portalına yüklenmesi zorunludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru, Başvuruların Değerlendirilmesine ve Destek Unsurlarına İlişkin Esaslar

Başvuru

MADDE 10- (1) Bakanlık, Öncelikli Ürün Listesindeki ürünlere yönelik olarak duyuru yapmak suretiyle çağrıda bulunur.

(2) Çağrı planları, çağrı kapsamında yer alacak sektör ve ürünler ile çağrı takvimi Bakanlık tarafından belirlenerek Program Portalında duyurulur.

(3) Programa sadece Türkiye’de yerleşik sermaye şirketleri başvurabilir.

(4) Birinci fıkrada belirtilen çağrıya istinaden Program kapsamındaki desteklerden yararlanmak isteyen yatırımcı firma, Program Portalında duyurulan bilgi ve belgelerle Bakanlığa müracaat ederek çağrı planlarında öngörülen takvim ve yöntem çerçevesinde ön başvuru işlemini tamamlar. Ön başvuruda istenecek bilgi ve belgeler Program Portalında yayımlanır.

(5) Program kapsamında desteklenecek yatırımlarda, çağrı duyurusunda yer alan ürünlere yönelik olma ve çağrı duyurusunda belirlenen proje kapsamında yapılması öngörülen toplam harcamaların tutarından oluşan asgari proje tutarını karşılama koşulu aranır.

(6) **(Ek:RG-5/12/2019-30969)** ⁽¹⁾ **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Başvuru kapsamında faaliyete geçecek tesiste birden çok ürünün üretilmesi hedeflenebilir. Bu ürünler arasından temel ürün olarak üretilmesi planlanan ürünün çağrı duyurusunda yer alan ürün listesinde bulunması zorunludur. Aynı tesiste üretilmesi hedeflenen temel ürün haricindeki diğer ürünlerin proje bütünlüğü açısından,

a) Temel ürünün ara girdisi olup projenin daha yüksek katma değer oranıyla hayata geçirilebilecek olmasına katkı sağlama,

b) Temel ürünle aynı makine parkurunda üretilebilme,

c) Kısmi bir ek yatırım ile üretilerek projenin katma değer tutarını artırabilme, niteliklerinden en az birini karşılama gerekir. Çağrıya sunulan bir projede bu koşulları sağlayan ürünler için AR-GE ve yatırım desteği verilebilir.

(7) Ön başvuru ile üretilmesi planlanan ürünün çağrı duyurusunun ek listesi olarak yayımlanan ürün listesinde yer almadığı, öngörülen proje tutarının çağrı duyurusunda belirlenen asgari proje tutarı koşulunu karşılayıp karşılamadığı, yatırımcı firmanın ve projenin çağrı duyurusunda belirlenen diğer temel kriterleri sağlayıp sağlamadığı program yönetim ofisi tarafından tespit edilir. Ön başvuruda sunduğu bilgi ve belgelerin, Program ve çağrı duyurusu kapsamında belirlenen temel kriterleri sağladığı tespit edilen firma kesin başvuru yapmaya davet edilir.

(8) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Ön başvuru sonrasında kesin başvuru yapmaya davet edilen firma, çağrı planlarında öngörülen takvim dâhilinde, proje fizibilitesinin yanı sıra Program Portalında yayımlanacak diğer bilgi ve belgeler ile kesin başvurusunu tamamlar.

(9) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Başvuru sahibi, şayet varsa proje paydaşı ile imzaladığı uzlaşma protokolünü de kesin başvuru sürecinde Program Portalına yükler.

(10) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Başvuruda Bakanlığa sunulan bilgi, belge ve raporlar TÜBİTAK ve KOSGEB değerlendirme süreçlerinde de kullanılabilir. Projelerin Komite değerlendirmesine sunulması öncesinde yapılan detaylı incelemelerde, bu Tebliğde ve/veya çağrı planında yer alan koşulları sağlayamadığı tespit edilen başvurular program yönetim ofisi tarafından değerlendirme dışı bırakılır.

Proje fizibilitesi

MADDE 11 – (1) Her bir proje başvurusu için proje fizibilitesi sunulması zorunludur. Proje fizibilitesinde;

a) İşletmenin mevcut durumu,

b) İşletmenin organizasyon yapısı, yönetim ve insan kaynakları,

c) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Şayet varsa proje paydaşının ve/veya AR-GE yüklenicisinin bilgileri ve projeye sağlaması öngörülen katkılar,

ç) Projenin tanımı ve kapsamı,

d) İhtiyaç analizi,

e) Pazar analizi,

f) Proje yeri ve uygulama alanı,

g) Projenin uygulama planı ve takvimi,

ğ) Şayet varsa AR-GE süreci tasarımı,

h) Yatırım süreci tasarımı,

ı) AR-GE ve yatırım sürecinin eş zamanlı devam etmesinin öngörüldüğü özel durumlarda detaylı eş zamanlı AR-GE ve yatırım süreçleri takvimi,

i) Yatırım tutarı ve yıllara dağılımı,

- j) Üretim ve satış programı,
k) (Değişik:RG-19/6/2020-31160) Projenin finansman kaynakları ve mali analizi,
l) (Değişik:RG-19/6/2020-31160) Program kapsamında talep edilen destek unsurları ve mali etki analizi,
m) Risk analizi,
n) GZFT (güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar, tehditler) analizi,
bölümlerine yer verilmesi zorunludur.

Bağımsız değerlendirme raporu

MADDE 12 – (1) (Değişik:RG-19/6/2020-31160) Bakanlık tarafından yetkilendirilen bağımsız danışmanlık firmalarından biri tarafından hazırlanacak olan bağımsız değerlendirme raporunun doğrudan yatırımcı firmadan kaynaklanan nedenlerle çağrı planında öngörülen süre içerisinde Program Portalına yüklenmediği durumda, proje başvuruları değerlendirme dışı bırakılarak reddedilmiş kabul edilir.

(2) Bağımsız değerlendirme raporu hazırlanırken bağımsız danışmanlık firması tarafından yatırımcı firmanın yerinde incelemesinin yapılması zorunludur.

(3) Bağımsız değerlendirme raporunda;

a) Proje fizibilitesinde yer alan verilerin tutarlılığının değerlendirilmesi,
b) Firmanın maliyetlilik ve teknik yetkinlik açısından projenin gerekliliklerini karşılayabilme düzeyi,

c) (Değişik:RG-19/6/2020-31160) Üretilmesi öngörülen ürünü üretmek amacıyla proje kapsamında kurulacak yatırım tesisinin üretime geçmesini müteakiben bu tesisin on yıl süresince sağlayacağı öngörülen katma değer analizi,

ç) Üretilmesi öngörülen ürünün dünya ve Türkiye piyasalarındaki gelişim potansiyelinin geçmiş dünya ve Türkiye ticareti verilerinde gözlenen eğilimler üzerinden değerlendirilmesi,

d) (Ek:RG-5/12/2019-30969) Projeye ilişkin incelemeyi yapan bağımsız danışmanlık firmasının genel görüş ve değerlendirmelerini içeren sonuç,
bölümlerine yer verilmesi zorunludur.

(4) (Mülga:RG-5/12/2019-30969)

(5) (Değişik:RG-5/12/2019-30969) KOBİ vasfı taşıyan yatırımcı firmalar için bağımsız değerlendirme raporunun maliyeti, ilgili mevzuatta öngörülen usullere göre karşılama oranı nispetince KOSGEB tarafından karşılanır. Büyük ölçekli yatırımcılardan sunulan ve Komite tarafından TÜBİTAK AR-GE süreci desteklerinde yararlandırılması kararlaştırılan projeler için bağımsız değerlendirme raporunun maliyeti AR-GE süreci desteklerinin fiilen sağlanmaya başlamasını müteakiben ilgili mevzuatta belirlenen limitler dâhilinde TÜBİTAK tarafından karşılanır. Büyük ölçekli yatırımcılar tarafından sunulan ve TÜBİTAK AR-GE süreci desteklerinden yararlandırılmayan projeler için bağımsız değerlendirme raporunun maliyeti karşılanmaz.

(6) Bu maddenin uygulamasına ve bağımsız danışmanlık firmalarının yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.

Başvuruların değerlendirilmesi

MADDE 13 – (1) (Değişik:RG-19/6/2020-31160) Kesin başvurusu çağrı planında öngörülen takvim içerisinde Program Portalı üzerinden tamamlanan projeler değerlendirmeye tabi tutulur.

(2) Proje konusu ürünün üretilmesi için AR-GE gereksinimi olduğu durumlarda, ilgili TÜBİTAK destek programı kapsamında, öngörülen yatırım planı çerçevesinde ürünün üretilmesinin teknik yönden mümkün olup olmadığının tespiti de kapsayacak şekilde AR-GE projesi değerlendirme süreci işletilir. AR-GE'ye ihtiyaç olmaksızın salt yatırımın gerekli olduğu veya on birinci fıkra uyarınca AR-GE faaliyetinin sadece tamamlayıcı veya geliştirici mahiyette yapılmasının öngörüldüğü özel durumlarda projenin yatırım kısmı için başvurusu yapılan ürünün teknolojik hazırlık seviyesinin, ürünün ve firmanın teknik açıdan üretime hazır olup olmadığının, öngörülen proje planlaması çerçevesinde yapılacak yatırım faaliyetleriyle ürünün üretilmesinin teknik yönden mümkün olup olmadığının tespiti için TÜBİTAK tarafından inceleme yapılır.

(3) (Değişik:RG-19/6/2020-31160) Yatırımcı firmanın KOBİ desteklerinden yararlanmak istemesi durumunda, projenin yatırım kısmı için Stratejik Ürün Destek Programı kapsamında talep edilen bilgileri sunması ve formları doldurması gerekir. Yatırımcı firmanın ve başvurusunun KOSGEB desteklerinden yararlanabilme açısından ilgili mevzuatta belirtilen koşulları karşılama durumu KOSGEB tarafından incelenerek, inceleme sonucu varsa eksik ve/veya hatalı bulunan hususlarla birlikte program yönetim ofisine bildirilir.

(4) (Değişik:RG-19/6/2020-31160) Başvuruların proje bazlı veya stratejik yatırımlar kapsamında devlet desteklerinden yararlandırılması noktasında değerlendirmeye tabi tutulabilmesi için ilgili mevzuat kapsamında talep edilen bilgi ve formlar yatırımcı tarafından Program Portalı üzerinden yüklenir. Proje komisyonları tarafından Bakanlıkça sağlanabilecek devlet desteklerine ilişkin inceleme ve değerlendirme yapılarak görüş oluşturulur.

(5) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen inceleme ve değerlendirmeler, Bakanlıkça öngörülen takvim çerçevesinde eş zamanlı ve koordineli olarak yürütülür.

(6) (Değişik:RG-19/6/2020-31160) Yatırımcı firma, değerlendirme süreci içerisinde proje komisyonu tarafından proje sunumuna davet edilir. Proje sunumuna projenin sektörü ve konusuna göre Bakanlık sektör uzmanları, bağımsız değerlendiriciler ve/veya akademisyenler davet edilebilir. Komisyon, proje inceleme sürecinde ve proje sunumu esnasında firmadan proje dosyalarındaki eksik bilgi ve tutarsızlıkların giderilmesini veya ilave bilgi ve belgeler sunulmasını isteyebilir. AR-GE ihtiyacı bulunan ve TÜBİTAK değerlendirme sürecinde AR-GE desteklerinden yararlandırılmaları uygun bulunmayan projeler için, ihtiyaç duyulan AR-GE

faaliyetlerinin yatırımcı firmanın kendi kaynaklarıyla karşılanma imkân ve planını içeren ek AR-GE finansman raporu istenir.

(7) (**Değişik:RG-19/6/2020-31160**) Komisyonlar bu maddede belirtilen inceleme ve değerlendirmeler ışığında komisyon kararlarını oluşturur. Projeler ilgili inceleme raporları ve komisyon kararlarıyla birlikte Komite değerlendirmesine sunulur. Komite, değerlendirmeye aldığı projelerin;

- a) Ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayabilme,
- b) Ülkemizde üretim kapasitesi yetersiz olan ürünlerde arz güvenliğini sağlayabilme,
- c) Ülkemizin teknoloji açığı olan alanlarda teknoloji kapasitesini geliştirme,
- ç) Dış ticaret açığı verilen alanlarda ithalat bağımlılığını azaltma,
- d) Yüksek katma değerli olma,
- e) Ülkemizde üretimi kısıtlı olan yeni nesil teknolojiler kullanılarak üretim yapılmasını sağlayabilme,
- f) Farklı sektörlerde ülkemize rekabet gücü kazandırabilme,
- g) Etkileşimde olduğu sektörlerde teknolojik dönüşümü hızlandırma ve bu sektörlerin gelişimine katkı sağlayabilme,
- ğ) Yenilikçi ve AR-GE'ye dayalı yatırım olma,
- h) Cari işlemler dengesini olumsuz etkileyen ve hammadde sıkıntısı yaşanan sektörlerde gerçekleştirilecek yüksek katma değerli işlenmiş ürünlerin üretimine yönelik yatırım olma,
- ı) Ülkemizin hammadde potansiyelinin değerlendirilmesine olanak sağlayan entegre üretime yönelik yatırım sağlıyor olma,
- i) Yatırım ve işletme dönemi faaliyetlerini sınırlı oranda dış finansman ve devlet desteği ile yürütebilecek mali yeterliliğe sahip bir firma tarafından, yüksek özkaynak finansman oranı ile gerçekleştirilecek olma,
- j) Proje paydaşının alım taahhüdü ile talep bakımından desteklenmiş ve ulaşılabilir, yeterli ve gelişen pazar potansiyeline sahip ürünlerin üretilmesine yönelik olma,

niteliklerini dikkate alarak Program Portalında yayımlanan proje değerlendirme formu üzerinden puanlama yapar. Komite, bu değerlendirmede 70 ve üzerinde puan alan projeler arasında stratejik öncelikler, pazar rekabet koşulları, çağrı destek bütçesi gibi kısıtlar ve kriterlere göre önceliklendirme yapmak suretiyle desteklenecek projeleri belirler.

(8) (**Mülga:RG-5/12/2019-30969**)(**Yeniden düzenleme:RG-19/6/2020-31160**) Komite, 70 ve üzerinde puan alan projelerin revize edilmesine, firmalardan ilave bilgi ve belge istenmesine karar verebilir. Komite, bu durumda, KOSGEB, TÜBİTAK ve komisyonlar projeler ile ilgili yeniden inceleme ve değerlendirme yaptırabilir. Komite bu doğrultuda, projenin yeniden değerlendirme süreci için çağrı planında öngörülen tarih kısıtlamalarına bağlı kalınmaksızın yeni bir takvim belirleyebilir.

(9) (**Değişik:RG-19/6/2020-31160**) Komite, destekleme kararı verilen projeler için hangi destek unsurlarının tanımlanacağına ve ilgili mevzuatta yer alan sınır ve koşullar çerçevesinde kalmak kaydıyla destek unsurlarının miktar ve sürelerine karar verir. Komite destek kararlarında projenin sürdürülebilirliğini ve öngörülen katma değeri üretmesini temin etmek amacıyla proje özelinde çeşitli koşullara yer verebilir, farklı karar formatları oluşturabilir. TÜBİTAK tarafından AR-GE desteklerinden yararlandırılmaları uygun bulunmayan projeler için Komite tarafından Bakanlık ve/veya KOSGEB desteklerini içeren destek paketi tanımlanabilir.

(10) (**Değişik:RG-19/6/2020-31160**) Komite tarafından desteklenmesine karar verilen projeler için tanımlanan yatırım destekleri, varsa AR-GE sürecinin TÜBİTAK destekleri ve/veya yatırımcı firmanın kendi kaynaklarıyla başarıyla tamamlandığının TÜBİTAK tarafından onaylanmasını müteakiben yürürlüğe girer. Ancak, proje fizibilitesinde AR-GE süreciyle eş zamanlı yatırım süreci öngörülmesi veya yatırımcı firmanın izleme sürecinde talep etmesi halinde Komite, yatırım desteklerinin AR-GE süreci tamamlanmadan önce başlamasına karar verebilir.

(11) (**Değişik:RG-19/6/2020-31160**) Destek kararı esnasında KOBİ vasfı taşıyan ve KOSGEB desteği tanımlanan firmalar, proje uygulama süreci içerisinde KOBİ vasfını yitirseler dahi destek kararında öngörülen koşul ve süreler dahilinde KOSGEB desteklerinden yararlanmaya devam eder.

Destek unsurları

MADDE 14– (1) Bu Program kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için projelerin ihtiyaçlarına göre, AR-GE destekleri ve yatırım destekleri birbirini tamamlayıcı bir şekilde tek pencere uygulaması çerçevesinde tanımlanır.

(2) Bu Program kapsamında desteklenmesine karar verilen projeler; ilgili TÜBİTAK destek programı kapsamında TÜBİTAK tarafından, KOSGEB Stratejik Ürün Destek Programı kapsamında KOSGEB tarafından, 2012/3305 sayılı Karar veya 2016/9495 sayılı Karar hükümleri çerçevesinde Bakanlık tarafından sağlanan desteklerden yararlandırılabilir.

(3) İkinci fıkrada belirtilen destekler, KOSGEB, TÜBİTAK ve Bakanlık tarafından ilgili kurumların kendi mevzuatı çerçevesinde uygulanır. Projelerin hangi destek unsurlarından yararlandırılacağı ise ilgili mevzuatta yer alan sınır ve koşullar çerçevesinde kalmak kaydıyla Komite tarafından belirlenir. Komitenin destek kararları KOSGEB, TÜBİTAK ve Bakanlık yatırım teşvikleri açısından bağlayıcı niteliktedir.

Program kapsamında yatırımlara sağlanacak Bakanlık destekleri

MADDE 15 –(1) Programa kesin başvurusu tamamlanan yatırım başvuruları için Komite tarafından, 2012/3305 sayılı Karar veya 2016/9495 sayılı Karar kapsamında destek verilmesine dair değerlendirme yapılır.

(2) Komite, Program kapsamında desteklenmesine karar verdiği yatırımlardan, projelerin

nitelikleri ve destek ihtiyaçlarına istinaden uygun gördüklerinin, 2012/3305 sayılı Karardaki stratejik yatırımlar çerçevesinde desteklenmesine karar verebilir.

(3) Program kapsamında Komite tarafından desteklenmesine karar verilen yatırımlardan, ilgili karardaki gerekli koşulları sağlayan ve nitelikleri ve destek ihtiyaçlarına istinaden uygun bulunanlar, 2016/9495 sayılı Karar kapsamında desteklenmesi için Cumhurbaşkanı onayına sunulur ve Cumhurbaşkanı tarafından desteklenmesi uygun bulunan yatırım projeleri için Cumhurbaşkanı kararı yayımlanır.

(4) Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında Komite tarafından ve üçüncü fıkrası kapsamında Cumhurbaşkanı kararıyla desteklenmesine karar verilen yatırımlar için ayrı bir başvuru ve değerlendirmeye gerek olmaksızın Genel Müdürlük tarafından teşvik belgesi düzenlenir. Teşvik belgesi kapsamında sağlanacak devlet yardımlarına ilişkin iş ve işlemler, ilgili mevzuat çerçevesinde Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

Program kapsamında sağlanacak TÜBİTAK destekleri

MADDE 16 – (1) Program kapsamında AR-GE destekleri TÜBİTAK tarafından ilgili TÜBİTAK destek programı çerçevesinde sağlanır.

(2) Kesin başvurusu tamamlanmış projelerden AR-GE ihtiyacı olanlar, ilgili mevzuatında öngörülen usul ve esaslar çerçevesinde TÜBİTAK tarafından değerlendirmeye tabi tutulur. TÜBİTAK tarafından AR-GE desteği sağlanabilecek projeler program yönetim ofisine bildirilir. Komite, TÜBİTAK'ın olumlu görüş verdiği projelerden bir kısmı veya tamamı için AR-GE desteği kararı alabilir.

(3) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** TÜBİTAK'ın AR-GE desteği sağlamayı uygun bulmadığı projeler için TÜBİTAK destekleri Komite tarafından tanımlanamaz. Ancak Komite bu projelere ilişkin, gerekli gördüğü AR-GE faaliyetlerinin yatırımcı firma tarafından kendi kaynaklarıyla yürütülmesini, Program kapsamındaki diğer destek unsurlarının kullanılması için şart koşabilir.

(4) **(Ek:RG-19/6/2020-31160)** Bir veya daha fazla AR-GE yüklenicisiyle ortaklı AR-GE yapılması planlanan projeler için Komitenin AR-GE desteği tanımlaması durumunda, ilgili TÜBİTAK destek programı hükümleri çerçevesinde ortaklı AR-GE sürecine dahil olan yatırımcı firma ve/veya AR-GE yüklenicilerine destek sağlanır.

Program kapsamında sağlanacak KOSGEB destekleri

MADDE 17– (1) Yatırımcı firmanın KOBİ olduğu başvurular KOSGEB tarafından Stratejik Ürün Destek Programı hükümleri çerçevesinde yatırım süreci desteklerinden yararlandırılabilir.

(2) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Komite, KOSGEB tarafından sağlanacak destek kalemleri ve miktarlarını, ilgili mevzuatta yer alan sınırlar çerçevesinde belirleyebilir. Komitenin aldığı destek kararı, KOSGEB tarafından kendi ilgili mevzuatı çerçevesinde ayrı bir değerlendirme yapılmaksızın uygulanır.

(3) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** KOSGEB desteklerinin Komite tarafından tanımlanması için başvuruda bulunacak KOBİ'lerin, 5/8/2009 tarihli ve 2009/15431 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan KOSGEB Tarafından Verilecek Hizmetler ve Desteklerden Yararlanacak Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelere İlişkin Sektörel ve Bölgesel Önceliklerin Belirlenmesi Hakkında Karar ile tespit edilen sektörlerde faaliyet göstermesi şartı aranır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İzleme, Revizyon, Sonlandırma ve Tamamlama

İzleme

MADDE 18 – (1) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Destek kapsamına alınan her bir projenin izlemesi AR-GE ve yatırım faaliyetleri süresince ve yatırımda tamamlanmasını müteakiben olmak üzere iki aşamalı yapılır. Her bir projenin izlemesi ve değerlendirmesi, sağlanan destek unsurlarının mahiyetine göre proje komisyonu, TÜBİTAK ve/veya KOSGEB tarafından yapılır.

(2) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Yatırım sürecinde yatırım teşvik belgeli firmaların yerinde incelemesi her 6 (altı) ayda bir Genel Müdürlük personeli tarafından yapılır. İlgili projeden sorumlu olan proje komisyonu üyeleri ve/veya proje koordinatörü de izleme döneminde yerinde inceleme çalışmalarına gözlemci sıfatıyla katılım sağlayabilir.

(3) Proje komisyonu tarafından, Genel Müdürlük, TÜBİTAK ve/veya KOSGEB tarafından yapılan izlemelerde sunulan belge ve bilgiler de dikkate alınarak her 6 (altı) ayda bir temel proje ilerleme bilgilerini içeren proje izleme formu ve proje hakkında gerekli görülen değerlendirmelerin yapıldığı proje izleme raporu, program yönetim ofisine sunulur.

(4) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** İzleme süreci içerisinde program yönetim ofisi tarafından yatırımcı firmadan ek bilgi ve belgeler talep edilebilir. Yatırımcı firma, izleme süreci içerisinde gerekli görülmesi halinde proje komisyonu tarafından projenin ilerlemesine ilişkin görüşlerini belirtmek üzere proje sunumuna davet edilir.

(5) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Yatırımın tamamlanmasını müteakiben on yıl süresince kurulan yatırım tesisinin sağladığı katma değer tutarı firma tarafından yıllık bazda yeminli mali müşavir raporuyla hesaplatılarak izleyen yılın ilk izleme dönemi içerisinde program yönetim ofisine sunulur.

(6) Program yönetim ofisi tarafından desteklenmekte olan her bir proje için proje komisyonlarınca sunulan form ve raporlarda yer alan verileri temel alarak hazırlanan ve projelerin genel durumunu özetleyen program izleme ve değerlendirme raporu ve özel olarak talep edilmesi halinde proje bazındaki izleme belgeleri 6 (altı) ayda bir Komiteye sunulur.

Revizyon

MADDE 19 – (1) Yatırımcı firma, yatırım süreci içerisinde KOSGEB ve Bakanlık tarafından desteklenmekte olan yatırım kısımlarının her biri için en fazla üçer defa revizyon talebinde bulunabilir. Revizyon talebi Program Portalı üzerinden yapılır.

(2) Yatırımcı firma, yatırım sürecindeki revizyon talebini en erken yatırım sürecindeki ilk izleme döneminden sonra, en geç ise son izleme döneminden 2 (iki) ay öncesine kadar program yönetim ofisine yapabilir.

(3) AR-GE süreci desteklerinden yararlanmakta olan projeler için AR-GE sürecine ilişkin revizyon talebi doğrudan TÜBİTAK tarafından karara bağlanarak program yönetim ofisine bildirilir. Program yönetim ofisi tarafından AR-GE süreci açısından yapılan revizyona göre yatırım sürecine ilişkin proje takvimi de revize edilerek proje komisyonu incelemesine sunulur. AR-GE sürecine ilişkin yapılan revizyonlara bağlı olarak yatırım sürecinde yapılan revizyonlar, firmanın yatırım süresi boyunca talep etme hakkı bulunan revizyon sayısı kapsamı dışında değerlendirilir.

(4) **(Değişik ibare:RG-5/12/2019-30969)** Yatırım desteklerinden yararlanmakta olan projeler için, Bakanlık tarafından sağlanan desteklere dayanak teşkil eden yerli makine listesinin ve ithal makine listesinin değiştirilmesine veya bu listelerde yer alan makinelerin finansal kiralama yoluyla temin edilmesine ilişkin talepler, bu listelerin her biri için ilk defa onaylanan listeye kıyasla makinelerin toplam tutarı yüzde 25'i aşan oranda değişime uğramadığı sürece revizyon olarak kabul edilmez. Ayrıca firma künyesine ilişkin değişiklik talepleri de revizyon olarak kabul edilmez. Bu fıkrada belirtilen sınır içerisinde kalan makine listesi değişikliği talepleri ve firma künyesi değişikliğine ilişkin talepler ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde Genel Müdürlük tarafından sonuçlandırılır. Ancak bu kapsamda yapılan değişikliklerin program yönetim ofisine bildirilerek proje dosyasına eklenmesi zorunludur.

(5) **(Değişik ibare:RG-5/12/2019-30969)** Yatırım desteklerinden yararlanmakta olan projeler için dördüncü fıkrada tanımlanmış değişiklikler haricindeki değişiklikleri içeren revizyon talebi, revizyonun KOSGEB tarafından desteklenmekte olan yatırım süreçlerini de kapsamaması halinde ilgili süreçlerin KOSGEB tarafından incelenmesini tamamlanmasını müteakiben program yönetim ofisi aracılığıyla proje komisyonu incelemesine sunulur. Yatırımcı firma revizyon sürecinde proje komisyonu tarafından projenin ilerlemesine ilişkin görüşlerini belirtmek üzere proje sunumuna davet edilir.

(6) Proje komisyonu tarafından revizyon talebine ilişkin görüş oluşturularak Komiteye sunulur.

(7) AR-GE ihtiyacı bulunan projeler için, AR-GE faaliyetlerinin başarıyla tamamlandığını TÜBİTAK tarafından onaylanmasını müteakiben firmanın talebi olmasa dahi öngörülen yatırım süreci proje komisyonu tarafından güncel verilere göre yeniden değerlendirilerek revizyon ihtiyacı bulunup bulunmadığı konusunda görüş oluşturularak Komiteye sunulur. Komitenin AR-GE faaliyetlerinin tamamlanmasını müteakiben verdiği revizyon kararı firmanın yatırım süresi boyunca talep etme hakkı bulunan revizyon sayısı kapsamı dışında değerlendirilir.

(8) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Revizyon yapılmasının öngörüldüğü durumlarda, sağlanması öngörülen on yıllık katma değer tutarı hedefi de revizyon kapsamında yapılması öngörülen değişiklikler dikkate alınarak yatırımcı firma tarafından revize edilir.

(9) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Komite, yatırımcı firmanın talebi üzerine veya izleme sürecinde sunulan bilgilere istinaden proje özelinde revizyon değerlendirmesi yapmaya ve revizyon kararı almaya yetkilidir. 15 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında sağlanan desteklere ilişkin revizyon kararları Cumhurbaşkanının onayına sunulur.

Sonlandırma

MADDE 20 – (1) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Komite, izleme dönemlerinde sunulan bilgilere istinaden yatırımın başlangıcından itibaren gerçekleşen toplam yatırım tutarının güncel değerinin, ilgili izleme dönemine kadar gerçekleşmesi öngörülen toplam yatırım tutarının güncel değerinin yüzde ellisinden az olması halinde, bu duruma yol açan nedenleri değerlendirerek proje bazında sonlandırma kararı almaya yetkilidir. 15 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında Bakanlık desteklerinden yararlandırılan projeler için sonlandırma kararı Cumhurbaşkanının onayına sunulur.

(2) AR-GE projelerinde, AR-GE aşaması devam etmekteyken TÜBİTAK, ilgili destek programının uygulama esasları hükümleri çerçevesinde sonlandırma kararı almaya yetkilidir. TÜBİTAK tarafından sonlandırma kararı alınan projelerin TÜBİTAK tarafından ilgili mevzuat hükümleri uygulanır. Diğer destek unsurları açısından projenin desteklenip desteklenmeyeceğine Komite karar verir.

(3) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** KOBİ projelerinde, KOSGEB tarafından belirlenen Stratejik Ürün Destek Programı Uygulama Esasları hükümleri çerçevesinde sonlandırma kararı almayı gerektiren durumlarda KOSGEB tarafından Komiteye görüş sunulabilir. KOSGEB destekleri açısından sonlandırma kararı verilmesi durumunda sağlanmış olan KOSGEB desteklerinin geri alınıp alınmayacağına ve diğer destek unsurları açısından projenin desteklenip desteklenmeyeceğine Komite karar verir.

(4) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Teşvik belgesi kapsamında desteklenmekteyken, Komite tarafından veya Cumhurbaşkanınca sonlandırma kararı verilen projeler, Programın amaçları açısından stratejik yatırım olma niteliğini kaybetmiş kabul edilir. Bu projeler için, Genel Müdürlük tarafından değerlendirme yapılarak diğer teşvik uygulamalarından yatırımın niteliklerine göre en uygun görülen program kapsamında teşvik belgesi düzenlenebilir. Bu durumda olan projeler için tabi oldukları yeni teşvik uygulamasına kıyasla Program kapsamında fazladan sağlanmış olan destek unsurları ilgili mevzuat hükümlerine göre geri alınır. Yeni bir teşvik uygulamasına geçirilmeyerek yatırım teşvik belgesi sonlandırılan yatırımlar için ise ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde sağlanan destekler geri alınır.

Tamamlama

MADDE 21 – (Değişik:RG-19/6/2020-31160)

(1) Proje kapsamında öngörülen yatırım süresinin bitiminden sonra firma 30 gün içerisinde projenin tamamlanma durumu konusunda karar alınması talebiyle Program Portalı üzerinden başvuruda bulunur. Firmanın bu süre zarfında başvuruda bulunmaması halinde program yönetim ofisi tarafından resen tamamlama süreci başlatılır. Desteklere konu olan ilgili yatırım unsurlarının hedeflere uygun olarak tamamlanma durumu, sorumlu bulunan desteklere göre Genel Müdürlük ve/veya KOSGEB tarafından yerinde incelemeyapılarak tespit edilir. İlgili projeden sorumlu olan proje komisyonu üyeleri ve/veya proje koordinatörü de tamamlama döneminde yerinde inceleme çalışmalarına gözlemci sıfatıyla katılım sağlayabilir. Genel Müdürlük tarafından başarısızlıkla tamamlanmış tespit edilen projeler, Programın amaçları açısından stratejik yatırım olma niteliğini kaybetmiş kabul edilir. Bu projeler için, Genel Müdürlük tarafından değerlendirme yapılarak diğer teşvik uygulamalarından yatırımın niteliklerine göre en uygun görülen program kapsamında teşvik belgesi düzenlenebilir. Bu durumda olan projeler için tabi oldukları yeni teşvik uygulamasına kıyasla Program kapsamında fazladan sağlanmış olan destek unsurları ilgili mevzuat hükümlerine göre geri alınır. Yeni bir teşvik uygulamasına geçirilmeyerek belgesi sonlandırılan yatırımlar için ise ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde sağlanan destekler geri alınır.

(2) Başarılı bir şekilde tamamlanan projeler için yatırım sonrası izleme sürecine on yıl boyunca devam edilir.

(3) Yatırım sonrası izleme süreci boyunca, her yılın ilk izleme döneminde, yatırımcı firmaya sağlanan toplam destek düzeyinin güncel değeri, proje sürecinin başından beri yıllık bazda sağlanan toplam destek tutarı, sigorta primi işçi ve işveren hissesi desteği kapsamında sağlanan desteklerin brüt asgari ücret artış oranıyla, fiili yatırım harcaması nedeniyle hak kazanılmış yatırıma katkı tutarının güncel değeri ve diğer destek unsurları kapsamında sağlanan desteklerin ise yeniden değerlendirme oranıyla güncellenmiş hallerinin toplanması suretiyle hesaplanır.

(4) Projenin beş yıllık işletme süresini takip eden izleme döneminde, başvuruda öngörülen yıllık katma değer tutarlarının güncel değerleri, yeniden değerlendirme oranları kullanılarak hesaplanır. Bu değerlerin toplanması suretiyle işletme döneminin ilk beş yılı için hedeflenen birikimli katma değer tutarının güncel değeri elde edilir.

(5) Yatırım sonrası izleme süreci boyunca, her yılın ilk izleme döneminde, kurulan yatırım tesisinin sağladığı birikimli katma değer tutarı, firma tarafından yeminli mali müşavir raporları ile tevsik edilen yıllık katma değer tutarlarının güncel değerlerinin toplanması suretiyle hesaplanır.

(6) Aşağıdaki bentlerde sayılan hallerin gerçekleşmesi durumunda, 15 inci maddenin ikinci fıkrası kapsamında sağlanan Bakanlık destekleri sonlandırılır; 15 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında sağlanan Bakanlık desteklerinin sonlandırılması hususu Cumhurbaşkanının onayına sunulur.

a) Beş yıllık işletme dönemi sonunda, beşinci fıkraya göre hesaplanan beş yıllık birikimli katma değer tutarının, dördüncü fıkraya göre hesaplanan hedeflenen beş yıllık birikimli katma değer tutarının yüzde ellisini aşmadığının tespit edilmesi,

b) Üçüncü fıkraya göre hesaplanan yatırımcı firmaya sağlanan toplam destek düzeyinin güncel değerinin, tamamlanmış yatırımlarda proje kapsamında gerçekleştirilen AR-GE ve yatırım harcamalarının toplamının güncel değerini geçtiğinin tespit edilmesi.

(7) Yatırımcı tarafından talep edilmesi halinde, altıncı fıkrada yer alan hükümler çerçevesinde destekleri sonlandırılan projeler için Genel Müdürlükçe yapılacak değerlendirme sonucunda tamamlama vizesi aşamasında yapılmış olan tespitler dikkate alınarak diğer teşvik uygulamaları çerçevesinde teşvik belgesi düzenlenebilir. Bu fıkra kapsamında teşvik belgesi uygulamasının değiştirilmesi durumunda Program kapsamında sağlanan destekler durdurulur ve varsa fazladan sağlanan destekler geri alınmaz. Yatırım projeleri tabi oldukları yeni teşvik uygulamasına göre varsa kalan sürede işletme dönemi desteklerini almaya devam eder.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Diğer hükümler

MADDE 22 –(1) Bu Tebliğde hüküm bulunmayan konulardan TÜBİTAK destekleri ve KOSGEBdesteklerine ilişkin olanlar için ilgili kurumların mevzuat hükümleri uygulanır. Bakanlık destekleri ve diğer hüküm bulunmayan konularda ise 20/6/2012 tarihli ve 28329 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulamasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/1) hükümleri uygulanır.

(2) 2012/3305 sayılı Karar kapsamında süresi devam eden yatırım teşvik belgeleri için Program kapsamındaki desteklerden yararlanmak üzere başvuru yapılamaz. Ayrıca, 2012/3305 sayılı Karar ve/veya 2016/9495 sayılı Karar kapsamındaki diğer uygulamalar için Bakanlığa başvurulması halinde Programa başvuru yapılamaz.

(3) **(Değişik:RG-19/6/2020-31160)** Bu Program kapsamında, Program Portalı üzerinden yapılacak başvurular için gerçek kişilerin firmalar adına yetkilendirilmesi işlemleri 31/5/2018 tarihli ve 30437 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yatırım Teşvik Belgesi İşlemlerinin Elektronik Ortamda Yürütülmesine İlişkin Yetkilendirme Tebliği hükümleri çerçevesinde yapılır. Bir veya daha fazla AR-GE yüklenicisiyle ortaklı AR-GE yapmayı öngörenprojeler için AR-GE yüklenicisi adına AR-GE başvuru formlarını tamamlayacakgerçek kişinin de aynı usulle AR-GE yüklenicisi firma adına yetkilendirmesinin yapılmış olması gerekir. Daha önce söz konusu Tebliğ kapsamında yetkilendirilmesi Genel Müdürlük tarafından yapılmış kişiler için tekrar yetkilendirme yapılması gerekmez. Yetkilendirilmesi yeni yapılacak başvuru sahiplerinin kesin başvuru yapmaya davet edilebilmeleri için yetkilendirme işlemini tamamlamış olmaları gerekir.

GEÇİCİ MADDE 1 – (Ek:RG-5/12/2019-30969)

(1) Bu maddeyi ihdas eden Tebliğ, yayımı tarihinde açık bulunan çağrı planlarının devam etmekte olan süreçlerine de uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2 – (Ek:RG-19/6/2020-31160)

(1) Bu maddeyi ihdas eden Tebliğ, yayımı tarihinde açık bulunan çağrı planlarının devam etmekte olan süreçlerine de uygulanır.

Yürürlük

MADDE 23 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

(1) 5/12/2019 tarihli ve 30969 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan değişiklikle Yönetmeliğin 10 uncu maddesine bu fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

(2) 19/6/2020 tarihli ve 31160 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan değişiklikle bu bölüm başlığı “Komite, Proje Yönetim Ofisi, Proje Komisyonu ve Proje Paydaşı” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete’nin		
	Tarihi	Sayısı
	18/9/2019	30892
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin		
	Tarihi	Sayısı
1.	5/12/2019	30969
2.	19/6/2020	31160